

Uniós támogatásból

Papp József
a költségvetési
kamatkiadásokról

A február közepén lebonyolított – jelentős túljegyzéssel zárult – dollárkötvény-kibocsátás, amelyet nem csupán a kormányzat, de a szakajtó is nagy sikernek könyvelt el, valójában Magyarország úttévesztésének vitathatatlán bizonyítéka. A magyar kötvénykibocsátással egyidejűleg Románia és Szerbia is kötvényeket dobott a piacra, és – ránk nézve micsonda szégyen! – alacsonyabb kamattal tudták azokat a befektetőkre sózni. Amíg mi a tízéves futamidejű kötvényeinket csak 5,4 százalékon voltunk képesek eladni, addig Románia hasonló kondíciójú papírjait 4,5 százalékon jegyezték le. De még Szerbia is 5,1 százalékon jutott forrásokhoz hétéves futamidejű kötvényei ellenében! Ezzel bebizonyosodott, hogy végérvényesen rátértünk a „szerb útra”. Ezzel a címmel szerettem volna megjelentetni egy írást az egyik gazdasági szaklapban 2009 májusában, de a főszerkesztő az utolsó pillanatban visszaretent.

Magam sem gondoltam volna akkor, hogy írásomnak ekkora próféta ereje lehet.

„Baráti körben a minap a bácskai Szigetközben kerékpártúrátztunk. Az egykor gazdag falvak lakóinak többsége ma szegénységben él. Szegénységüket szégyellik, és pontosan tudják, hogy miért is kerültek ilyen mély depresszióba. Így jár az a nép, amely hagyja, hogy politikai elitje hatalomba kerülése és maradása érdekében gátlástalanul kihasználja és megtéveszse a választópolgárokat. Átvillant az agyunkon: csak nem azt látjuk a vajdasági falvakban, ami pár év múlva Magyarországon is bekövetkezhet? Hiszen a hatalmon lévő politikai elit nálunk is korrumpálta a szavazókat, olyan ígéreteket valósított meg, amelyeknek a fedezetét a magyar gazdaság nem tudta kitermelni, és ezzel csak az IMF beavatkozásával kontrollálható adósságválságba taszította az országot. Ekkora adóssághegy összehozása, ennyire előnytelen kamatfeltelekkel nem kisebb felelőtlenség, mint a szerb népet kilátástalan és értelmetlen háborúskodásba sodorni. Az ország sorsáért felelős magyar politikai elitnek ma minden erejével azon kellene munkálkodni, hogy milyen módon lehet a leghamarabb és leggyorsabban csökkenteni az

adósság mértékét, valamint a mindent megfojtó, a szerbekéhez hasonló depresszióba süllyedés veszélyével fenyegető kamatfizetési kötelezettséget.”

NEM TANULTAK

A politikai elit azonban nem tanult a leckéből. Az államadósság után fizetendő kamatfizetési kötelezettség ebben az évben rekordot dönt, és jóval meghaladja az 1200 milliárd forintot. A növekedés forrásait elszívó, a szegényteljesen magas kamatfelárakat eredményező felelőtlen politika következményeire egy másik írásomban hívtam fel a figyelmet.

A cikkben arról írtam, hogy Németországban nagyjából ugyanúgy 80 százalék a bruttó hazai termékhez viszonyítva az államadósság aránya, mint nálunk, de nekik csak a GDP 2 százalékát kell kamatokra költeni, nekünk meg majdnem 5 százalékát. Feltettem a kérdést: vajon miért kell nekünk minden évben sok százmilliárd forint uzsorakamatot kifizetni, és vajon miért nem fordíthatjuk mindezt a köz javára? Arról elmélkedtem, hogy a kockázati kamatfelár hogyan függ egy adott ország kamatkörnyezetétől. „Egy hiteles, komolyan vehető országban nincs felár, a megbízhatatlan, hiteltelen országoknak azonban csak uzsorakamatra adnak kölcsönt.” Levontam a következtetést, hogy Magyarországnak valójában a választópolgárok korrumpálásán alapuló demokrácia árát kell ebben a formában megfizetni.

TOVÁBBI ADÓSSÁGOK

Sajnálattal állapítottam meg azt is, elnézést még senki nem kért azért, hogy a GDP 2 százalékára rugó összeget kell elpocsékolnunk minden évben a kamatkörnyezet gyalázatos alakulása miatt. Javaslatot tettem arra, hogy az alkotmányba kellene rögzíteni azt, ha Magyarországon a kockázati kamatfelár tartósan meghalad egy bizonyos szintet, akkor a kormánynak és a nemzeti bank elnökének le kellene mondani. „Mindjárt megváltozna a politikai klíma Magyarországon, és bizony nem engedhetnék meg maguknak a pártok azt, hogy korrumpálják a szavazókat és

adósságot törleszteni?

ne a közjó érdekét szem előtt tartva tevékenykedjenek. Így egész biztosan meg tudnánk spórolni a szégyenletesen magas uzsorakamatot!”

És be tudna végre indulni a hőn áhított növekedés! Ma ezt lehetetlenné teszi az, hogy a hazai kkv-szektor által létrehozott GDP-ből irracionálisan nagy részt kell elvonni ahhoz, hogy – a túlméretezett állam fenntartásán túl – kamatfizetési kötelezettségeinket is teljesíteni tudjuk. Ugyanakkor majdnem ekkora összeget pocskokolunk el minden évben az uniós támogatások Nemzeti fejlesztési tervnek nevezett, központilag vezérelt – a bukott szocializmusra emlékeztető, tervszerű – szétosztásával. Az elmúlt tíz évben a hazai kkv-szektor 3500 milliárd forintnyi uniós támogatást nyelt el, de nem nőtt sem a termelékenység, sem a GDP-ben mért teljesítmény, sem a szektorban foglalkoztatottak száma. Annak ellenére sem, hogy a támogatásokért cserébe a támogatott vállalkozásnak újonnan felvett munkaerőt kell foglalkoztatni.

Az uniós támogatásoknak ez a tervszerű „felhasználása” nemhogy növekedést nem eredményezett, hanem számos esetben további adósságot generált – különösen az önkormányzati és az állami szektorban. Gondoljunk csak arra, hány olyan fürdő létesült, amelynek fenntartására hitelt kellett felvenni! Nem beszélve a rezsisökkentési kampány várható következményeiről, amelyek súlyos terheket róhatnak a magyar költségvetésre. A szennyvízberuházások és a hulladéklerakók jelentős részben uniós pénzekből épültek meg. A tulajdonosoknak vállalniuk kellett a támogatási szerződésben azt, hogy évről évre növelik a díjakat annak érdekében, hogy ezek a drága rendszerek önfenntartók legyenek. A csökkenő szennyvíz- és szemétdíjak kiszabásával a szerződésben vállalt feltételek megszegése miatt a támogatások egy részét – még jó, ha nem az egészét – vissza kell majd fizetni.

A magyar gazdaság tényleg nem kerülheti el az akár évtizedekig is eltartó mély depressziót, ha továbbra is fennmarad az a struktúra, amelyben a hazai kkv-szektor gúzsba köti a kamatfizetési kötelezettség teljesítésére szolgáló elvo-

nás, miközben közel ekkora nagyságrendű uniós forrás pazarlódik el minden évben. Ráadásul a támogatások „szocialista” típusú allokációja táptalaja a mindent átható korrupciónak, ami jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a kockázati kamatfelárak nemzeti önbecsülésünket sértő, még a románokét és a szerbekét is meghaladó magas tartományban ragadjanak.

Nem nehéz észrevenni azt, hogy Magyarország ki tudna szabadulni ebből az önként vállalt csapdából, ha – persze egyidejűleg törekedne arra is, hogy teljesítse az eurózónához történő csatlakozás feltételeit – az uniós forrásokat kezdetben egy az egyben kamatfizetésre, később az adósság tőkerészének törlesztésére fordíthatná. A kkv-szektor által megtermelt GDP-t tehermentesíteni lehetne, és a vállalkozásoknál és a lakosságnál maradó jövedelemből megteremtődne egy egészséges és fenntartható növekedés forrásai, amelyekkel igen rövid időn belül pótolni lehetne az eddig kérdéses hatékonyságú beruházásokra fordított uniós pénzeket.

HIÁNYZÓ ADÓK

A javaslat első ránézésre utópisztikusnak tűnik, de az EU mai helyzetében logikus felvetés lenne. Erős érv is szól mellette, hiszen mi tulajdonképpen csak azokat a pénzeket kapjuk vissza a nettó befizető országoktól, amelyeknek forrása nem más, mint a Magyarországon előállított GDP. Részben éppen az a kamatfelár, amellyel a gazdag tagországok bankjai és befektetői finanszírozzák a magyar adósságot, részben pedig a magyar gazdaság félperifériás beágyazódása miatt az összeszerelő üzemeket nálunk működtető globális cégek anyaországainak költségvetésébe befolyó és a magyarból éppen ezért hiányzó adók, így az áfa és az osztalékadó.

Ha már annyi fronton – az esetek legtöbbszörében azonban teljesen értelmetlenül – indított szabadságharcot a magyar kormány, akkor ezt – az ország szempontjából végre a győzelem esélyével kecsegtető – felszabadító hadjáratot minél hamarabb kezdeményezni kellene. De lesz-e erre alkalmas hadvezér?●

A szerző közgazdász, a Corvinus Egyetem docense

Az államadósság után fizetendő kamatfizetési kötelezettség ebben az évben rekordot dönt, és jóval meghaladja az 1200 milliárd forintot.
